

רוהטין

(פולנית: Rohatyn; רוסית: רוגטין, Rogatin). עיירה בגליציה, כיום באוקראינה שבברית המועצות, מצפון לאיונופרינקובסק (סטניסלבוב). בין שתי מלחמות העולם היתה בתחום פולין. בספטמבר 1939 נכבשה בידי הצבא האדום ועם כל מזרח פולין סופחה לברית המועצות. ערב מלחמת העולם השנייה ישבו בה יותר מ-3,000 יהודים, ואחרי ספטמבר 1939 נוספו עליהם כמה מאות פליטים יהודים משטחי פולין שנכבשו בידי הגרמנים. אחרי פלישת הגרמנים לברית המועצות ב-22 ביוני 1941 הצליחו כמה עשרות צעירים יהודים להימלט מזרחה לפני השטח הסובייטי.

ב-2 ביולי 1941 נכבשה ר' בידי הגרמנים. ב-6 ביולי 1941 ריכזו אנשי המיליציה האוקראינית מאות מיהודי ר' בכיכר השוק, והתעללו בהם אגב פגיעות גופניות קשות. ב-12 ביולי 1941 הוכנסו כ-500 יהודים לבית הכנסת, ושם נמשכו מעשי ההשפלה וההתעללות. נמשכו החטיפות לעבודות כפייה וגזל הרכוש.

בסוף יולי 1941 הוקם יודנרט ובראשו הועמד שלמה אמרנט. באוגוסט אותה שנה דרשו הגרמנים מן היודנרט לאסוף ולמסור דמי כופר. בסתיו 1941 היה על היודנרט לספק קבוצות עובדים למחנות העבודה שבסביבה. לקראת סוף אותה שנה רוכזו יהודי ר' בגטו, ואילו הוכנסו יהודים מן היישובים הסמוכים: פוטוק (Potok), זאליפיה (Zalipie), צ'רצ'יה (Czercze), באבינצה (Babince), ופודקאמין (Podkamien). הניתוק מן העולם שמחוץ לגטו הקשה את השגת המזון, וכתוצאה מן הרעב והצפיפות התפשטו מחלות מידבקות והפילו חללים רבים.

ב-20 במרס 1942 נערך בר' טבח המונים. המשטרה הגרמנית והאוקראינית ריכזה את היהודים בכיכר השוק. עשרות יהודים נהרגו בנסותם להימלט ממקום האיסוף. בו ביום הובלו היהודים מן הכיכר לבורות שהוכנו מראש בקרבת תחנת הרכבת ושם נרצחו בריות. קציר הדמים הסתכם בכ-2,000 נפש. איכרים אוקראינים בזזו את רכושם של הנרצחים ואת בגדיהם. באביב 1942 הוכנסו לגטו יהודים מבורשטין (Bursztyn), קניהיניצה (Knihynicze) ובוקאצ'ובה (Bukaczowce). ב-2 בספטמבר 1942 היתה עוד אקציה ובסיומה הובלו כ-1,000 יהודים למחנה ההשמדה בלז'ץ.

באוקטובר-נובמבר 1942 הוכנסו לגטו בר' שרידי הקהילות היהודיות בחודורוב (Chodorow) ובולשובצה (Bolszowce). ב-8 בדצמבר 1942 שולחו לבלז'ץ עוד כ-1,500 נפש. קשישים וחולים נרצחו במקום. במחצית הראשונה של 1943 נמשכו הרציחות הספורדיות. עם גבור הרצח והקטנת מספר תושביו צומצם תחום הגטו בהתמדה. במאי 1943 התארגנה קבוצת צעירים יהודים במטרה לצאת ליער ולבחון אפשרויות של התנגדות חמושה לגרמנים ולעוזריהם האוקראינים. רובם שבו לגטו אחרי שנתקלו בקשיים בהשגת נשק.

ב-6 ביוני 1943 הוחל בחיסול הגטו. הגרמנים והאוקראינים הציתו את בתי הגטו כדי להבריח את המסתתרים. שרידי הקהילה הוצאו להורג בבורות בבית העלמין. הטבח ארך שלושה ימים. אחרי חיסול הגטו נמשך המצוד אחרי המסתתרים, ובעת גילוי המחבואים נתקלו הגרמנים בהתנגדות חמושה. כל הנתפסים נרצחו. ב-24 ביולי 1944 שוחררה ר' בידי הצבא הסובייטי וכ-30 ניצולים יצאו ממחבואיהם. כעבור זמן קצר עזבו רובם את היישוב.